

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la admiterea cererii depuse de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Pancons-Com”, în proces de insolvență, împotriva lui Pantelimon Calancea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent,

la recursul declarat de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2rci-10/25
NR. PIGD 2-18209817-01-2rci-12022025)*

Întrunirea condițiilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Judecătoria Chișinău, sediul Central, jud. N. Iordachi,
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru,

28 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces cererea depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 mai 2020, S.R.L. „Pancons-Com”, în proces de insolvență, reprezentată de administratorul autorizat Igor Bulgaru, a depus cerere, concretizată ulterior, împotriva lui Pantelimon Calancea, solicitând încasarea de la administratorul statutar/fondatorul Pantelimon Calancea suma creanțelor validate în mărime de 1 078 612,09 lei, care nu sunt acoperite integral de masa debitoare a S.R.L. „Pancons-Com”.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 29 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial cererea depusă de lichidatorul S.R.L. „Pancons-Com”, Igor Bulgaru și s-a tras la răspundere subsidiară cu încasarea din contul administratorului statutar Pantelimon Calancea în beneficiul S.R.L. „Pancons-Com” suma de 416 596 de lei. În rest, cererea s-a respins, S-a încasat din contului lui Pantelimon Calancea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 14 547 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 02 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.197), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, adoptarea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva hotărârii din 29 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central. S-a comunicat apelantului și reprezentantului acestuia despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 12 364,95 de lei și a originalului a dovezii de taxă de timbru în mărime de 200 de lei, acordând pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că în cazul în care nu va

lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită.

5. Prin încheierea din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, împotriva hotărârii din 29 iunie 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței din încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a remis în adresa apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 24 ianuarie 2025 și suplimentar la 08 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.234, Vol.II, f.d.6), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de apel, trimiterea cauzei în instanța de apel pentru judecarea apelului.

7. La 08 aprilie 2025, prin intermediul poștei electronice, (Vol.II, f.d.6), Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând admiterea cererii cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, remiterea Curții Constituționale sesizarea în vederea examinării constituționalității prevederilor art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, amânarea examinării cauzei, în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

8. În motivarea acesteia a invocat că nefiind de acord cu hotărârea din 20 iunie 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central, la data de 02 iulie 2024, a declarat apel motivat împotriva acesteia. Iar prin încheierea din 05 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii menționate și s-a comunicat apelantului și reprezentantului acestuia despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 12 364, 95 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării încheierii.

9. Totodată, a menționat că la 04 decembrie 2024, urmare a unui apel telefonic efectuat, greiera judecătorului Dorin Dulghieru a transmis la adresa electronică [xxxxx](#) copia încheierii din 05 septembrie 2024. La 05 decembrie 2024 apelantul a achitat taxa de stat și taxa de timbru. La 09 decembrie 2024, a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău o cerere prin care a solicitat anexarea unor înscrisuri la dosar, prezentând confirmarea achitării taxei de

stat și a taxei de timbru, înlăturând astfel neajunsurile indicate în încheierea din 05 septembrie 2024. Însă la 15 ianuarie 2025, a recepționat, prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, încheierea din 12 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a dispus restituirea cererii de apel depuse de Pantelimon Calancea împotriva hotărârii din 20 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, pronunțată în cauza civilă intentată de lichidatorul S.R.L. „Pancons-Com”, având ca obiect tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului - în persoana administratorului statutar și unicului asociat, Pantelimon Calancea.

10. De asemenea, a precizat că în motivarea încheierii din 12 decembrie 2024, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Curtea de Apel Chișinău a constatat că încheierea din 05 septembrie 2024 a fost comunicată apelantului la data de 29 noiembrie 2024, chiar dacă lipsește confirmarea recepționării acesteia și chiar dacă aceasta a fost expediată la 04 decembrie 2024. Drept urmare, a declarat recurs împotriva acesteia la 24 ianuarie 2025.

11. Avocatul recurentului a afirmat că reglementările normative prevăzute la art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, controlul constituționalității cărora se solicită, au incidență în cazul din speță și urmează a fi apreciate în contextul examinării cererii de recurs.

12. În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională (art. 12¹ alin. (1) din Codul procedură civilă).

13. Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea art.135, alin.(1), lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

14. Potrivit §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin.(1), lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3)

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

15. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

16. Astfel, în opinia avocatului recurentului, se constată în litigiul dedus judecății că sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă și Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 a Curții Constituționale, or, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, constituie prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

17. De asemenea, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte implicată în proces și anume de către reprezentantul recurentului, iar prevederile menționate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile invocate.

18. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, coroborat cu dispozițiile art. 4, alin. (1), lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Totodată, cererea privind sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității a unor sintagme din normelor de drept indicate supra, constituie o prerogativă a părții din proces, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art.1 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012:

„(4) Procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.”

20. Art. 424 din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

21. Art. 12¹ din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

22.Art. 135 din Constituția Republicii Moldova:

„(1) Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.”

23.Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unei prevederi legale, în raport cu normele de drept relevante speței deduse judecării, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi admisă, din motivele ce succed.

25. Prin Hotărârea nr. 2 adoptată la 09 februarie 2016 de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova, „Pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor

Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

26. Conform § 82 -83 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

27. În conjunctura enunțată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor imperative prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, enunțat în prezenta încheiere, care, de altfel, rezultă și din hotărârea nominalizată a Curții Constituționale.

28. În context, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte implicată în proces, și anume de către pârâțul/recurent Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, iar prevederile menționate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile invocate.

29. Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova coroborat cu dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.74 din 10 aprilie 2025, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

30. Completul Curții Supreme de Justiție menționează că cererea privind sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei de drept citată supra, constituie o prerogativă a părții din proces, la caz, a pârâtului/recurent, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea speței fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

31. Din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de pârâtul/recurentul Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind exercitarea controlului constituționalității

32. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 12¹ alin. (3), art. 269-270 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Pantelimon Calancea, reprezentat de avocatul Andrei Iosip, în vederea examinării constituționalității prevederilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat